Elektronikusan aláírta:
Dr. Csépe Valéria
2025-03-21 12:39:42 +0100
Szigno

Soproni Egyetem által indítandó tanító (mese világa, angol, kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, német, esélynövelő pedagógia, pedagógusmesterség, gyermek és gyógytestnevelés, óvoda-iskola átmenet specializációk) alapképzési szak nyilvántartásba vétele

A MAB Testület 2025/2/V. sz. határozata

Iktatószám: MAB/29-3/2025

A Testület nem támogatja a tanító (mese világa, angol, kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, német, esélynövelő pedagógia, pedagógusmesterség, gyermek és gyógytestnevelés, óvoda-iskola átmenet specializációk) alapképzési szak indítását a Soproni Egyetemen.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A szakot felépítő tudományágak, szakterületek, valamint az ezeket megjelenítő ismeretkörök és tantárgyak a szak képzési és kimeneti követelményében jelzett kredittartományokban vannak. A tanterv szerkezete és az ismeretek egymásra épülése megfelelő. A képzés tantárgyleírásai és a megadott szakirodalmak azonban nem biztosítják a képzési cél, valamint az előírt kimeneti kompetenciák elérését a képzési időn belül. Ennek oka, hogy a tantárgyi tartalmak több esetben egy több évvel ezelőtti állapotot tükröznek és több helyen nem felelnek meg a NAT 2020 tartalmainak. Például a technológia műveltségterületet a szakindítási beadvány mindvégig és mindenütt rosszul és hiányosan értelmezi. Ez a műveltségterület nem csak az érintett technika és tervezés, hanem a digitális kultúra tantárgyat is tartalmazza, melynek módszertana, tanítási gyakorlata teljes egészében hiányzik a képzési tervből. A magyar nyelv és irodalom tantárgypedagógia ismeretkör tantárgyai között azok a tantárgyak, melyek a tényleges tanítói képességfejlesztő tevékenységre készítenek fel, kis arányban jelennek meg. A természettudomány és földrajz (környezetismeret) tantárgypedagógia ismeretkör nem a NAT 2020 szerinti órakeretet és nem a korszerű, integrált természettudományos megközelítést veszi alapul: a komplex természettudományos szemléletnek ellentmond az az alapozás, amely kémia-fizika-földrajz-biológia tárgyak egy-egy féléves oktatásában gondolkodik.

A képzési tartalom jelen formája nem teszi képessé a végzett hallgatókat a NAT 2020 valamennyi tantárgyának (kivéve idegen nyelv) tanulására. A digitális kultúra tantárgy 3-4. osztályban történő tanítására sem tantárgypedagógiai, sem gyakorlati felkészítést sem tartalmaz a beadvány, ez a terület teljesen hiányzik, és nem pótolja azt a Digitális kultúra ismeretkör három tantárgya, ugyanis azok általános tartalmúak, nem az alsó tagozaton tanítandó tantárgyra vonatkoznak. A képzési program több ponton aránytalanságokat tartalmaz és nem támogatja megfelelően a módszertani tudáselemek kialakítását: a környezetismeret tantárgy önálló tárgyként 3-4. osztályban van jelen, óraszáma azonos a digitális kultúráéval, ám utóbbi sem a tanítási gyakorlatokon, sem a tantárgypedagógiák között nem szerepel. A matematika műveltségterület tantárgyi struktúrája a matematikatanár képzés képzési programját tükrözi. Habár a műveltségterület az 5-6. osztályban történő matematikatanításra is felkészít, a szakmai tartalmat tekintve mégis távol áll a tanítói tevékenységektől, túlzó elméleti-matematikai megközelítést alkalmaz. A magyar nyelv- és irodalom műveltségterület és az általános képzés tantárgypedagógiai ismeretköre több esetben egy régebbi tantervi tananyagra és szemléletmódra utal, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az akadémiai leíró nyelvtan ismeretanyagának nagyobb része kikerült az alsó- és részben a felső tagozat tananyagából és a leíró szemléletet felváltotta a funkcionális nyelvhasználat oldaláról történő megközelítés.

A Testnevelési játékok I. és II. tárgyak tantárgyleírása szó szerint megegyezik.

A képzési programban nem jelenik meg az etikaoktatásra való felkészítés az 1-4. osztályban, valamint a történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika műveltségterületi képzésben a tanítási feladatokra történő felkészítés az 5-6. osztályban. Pontosítást és tisztázást igényel a megjelölt specializációk kérdése. A tanító szak KKK-ja nem nevesít specializációkat. A KKK 9.1. Szakmai jellemzők pontja szakképzettséghez vezető tudományágakat, szakterületeket, szaktudományosan megalapozott tantárgy-pedagógiákat, műveltségterületi modult, gyakorlati képzési modult és a tanítói kompetenciák hatékony kibontakoztatását segítő, választható elméleti és gyakorlati tanulmányokat nevesít. Ez utóbbit azonosította a szak felelőse specializációként a képzési programban. A tanítói kompetenciák hatékony kibontakoztatását segítő, választható elméleti és gyakorlati tanulmányok nem specializációk, mert ilyenek a szak KKK-jában nincsenek nevesítve és szakmai jellemzők sem társulnak hozzá, a KKK választható tanulmányként mindössze felsorol néhány lehetőséget, úgy, mint szakmai idegen nyelv, műveltségterületi stúdiumok, alternatív pedagógiák, szabadidő-pedagógia, gyermekvédelem. Kreditérték szempontjából a nevesített választható ismeretkörök megfelelnek a KKK-nak, specializációként való azonosításuk azonban kérdéses. A képzési program ebben a választható körben a Pedagógusmesterség ismeretkört is megjelölte, javasolt azonban az elnevezés megváltoztatása, mert a pedagógusmesterség összetevői a kötelező tárgyakban már megjelennek.

Az előírt kimeneti szakmai kompetenciák és a megszerzésüket biztosító ismeretkörök, tantárgyak egymáshoz rendelését bemutató táblázat nem

teljes, a kialakítandó kompetenciák jellemzően több tantárgy leírásában megjelennek, mint amit a táblázat tartalmaz. Kevés tárgy esetében került meghatározásra előtanulmányi feltétel, ami az ismeretek egymásra épülése szempontjából problémát jelent, ha a hallgató nem a mintatanterv szerint halad. Az előtanulmányi feltételek szempontjából átgondolást igényel a Magyar nyelv és irodalom és tantárgypedagógiája II. ismeretkör, a Művészetek I és II. ismeretkör tárgyai, a Művészetek (vizuális kultúra és ének-zene) műveltségterületek, továbbá a Matematika és tantárgy-pedagógiája tárgyai, valamint a tanítási gyakorlatok.

Átgondolást igényel az Angol nyelvi műveltségterület ismeretköreiben megjelenített tárgyak képzési karakterének meghatározása, ami több esetben 70% elmélet és 30% gyakorlat, miközben a tárgyak többsége gyakorlati karakterű és gyakorlati jegy megszerzésével teljesíthető. A Projektmódszer az angoloktatásban tantárgy képzési karaktere (100% elmélet) és számonkérési formája (kollokvium) nincs összhangban a tantárgy tartalmával, mely szerint a tantárgy célja „*gyakorlatorientált módon bevezetni a tanító szakos hallgatókat a projekt alapú oktatásszervezés mélyebb megértésébe* ”. Hasonló ellentmondást tartalmaz a Gyermekkori németnyelv-tanítás módszertani gyakorlata tárgy is: a tantárgy megnevezése gyakorlati tantárgyat jelöl, képzési karaktere 70% elmélet és 30% gyakorlat, a tantárgy kollokviummal zárul.

A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere és az oktatási módszertan megfelelő.

A képzési folyamat elején található pszichológiai megfigyelés félévében még nem rendelkeznek a hallgatók (a képzési háló alapján) megfelelő pszichológiai tudással, olyannal, mely lehetővé tenné a megfelelő mélységű, ilyen fókuszú megfigyeléseket.Az iskolai gyakorlatokat együttműködési megállapodások alapján, partnerintézményekben tervezik. Az együttműködő intézmények, illetve a Soproni Tankerületi Központ szándéknyilatkozatait a benyújtott anyag tartalmazza, arról azonban nincs bővebb információ, hogy a gyakorlati képzésbe melyik iskolában hány tanítót terveznek bevonni és a résztvevő tanítók közül ténylegesen hányan vezetőpedagógusok, illetve milyen kompetenciákkal rendelkeznek a tanítójelöltek mentorálásához.

A szakfelelős az intézménynek „akkreditációs” nyilatkozatot adott, teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT) egyetemi docens. Több éves oktatói és kutatói tapasztalattal rendelkezik, szakmai kompetenciája, kutatási területe összhangban van a szak képzési programjával, e szakterületen igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel rendelkezik, megfelel a szakfelelőssel szemben támasztott követelményeknek.

Az egyes tantárgyak felelősei az adott területeken oktatói tapasztalattal rendelkeznek, hazai és nemzetközi publikációs tevékenységük, szakmai kompetenciájuk megfelelő és összhangban van a tantárgyakkal, amelyeknek felelősei. Az oktatói kör szaktárgyi jártassága, gyakorlata, tudományos aktivitása és eredményessége, az oktatók alkalmazási feltételei, az oktatói terhelés arányai megfelelő hátteret adnak a szak alapszintű oktatásához.

A képzés tárgyi és infrastrukturális feltételei rendelkezésre állnak.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfelelősége	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	megfelel
A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfelelősége	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	nem felel meg
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II.1. A szakfelelős megfelelősége	megfelel
II.2. A szakon oktatók	

a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfelelősége	megfelel
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése	megfelel
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek (tantermek, előadótermek, laboratóriumok, műhelyek, gyakorlóhelyek és felszereltségük) és az oktatási eszköztáruk (számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság stb.), valamint a (intézményi és azon kívüli) gyakorlati képzés feltételei.	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások, kötelező szakirodalmak elérhetősége, szakdolgozatok elkészítésének feltételei, tanulást segítő eszközök, tankönyv, jegyzet ellátás stb. (idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal).	megfelel

Budapest, 2025. március 21.

Prof. Dr. Csépe Valéria
a MAB elnöke